

Breu introducció als homes de la mar al segle XVIII

Al 1751 es va publicar un decret que va revolucionar la gent de mar. Fins aquell any hi havia les cofraries de pescadors i alguns atrevits que feien transport de cabotatge entre els pobles de la costa. Per anar a “les amèriques” calia anar a Sevilla i muntar des d’allà el viatge amb acord de les autoritats locals.

El perill de ser capturat per naus de corsari era molt vigent fins 1715, el temps de la guerra de Felip V. La gent de mar eren de seguida sospitosos d’ajudar a uns o altres en el bloqueig naval de Barcelona i localitats de la costa. Els camins i passos interiors del Vallés, el Corredor, el Maresme eren ben vigilats, però la mar ningú no veia on anaven uns ni altres. En moltes èpoques va estar prohibit embarcar-se els vespres i les nits, i només es podia anar a pescar de 8 del matí a 6 de la tarda, i on es pogués veure la embarcació des de la costa. Podeu contar que hi havia pocs pescadors.

A partir de 1751 comença La Matricula del Mar. Per navegar calia estar matriculat. La condició de “matriculat” ofería molts avantatges. A canvi d’estar disponible per anar a les naus reials si era cridat, es podia dedicar a la navegació, la pesca, etc. sense les restriccions dels antics gremis. A més ja no s’estava sotmès a la justícia ordinària, ni es podia ser processat sinó per les autoritats de marina. Dintre de cada poble de la costa hi havia una secta a part que era la de “los matriculados”. Després d’haver servit un temps (dos anys) a la armada real es podia fer de patró d’embarcacions.

A partir d’aquest moment comença un creixement exponencial de les persones dedicades a la navegació sigui de pesca o de transport (trafeco)

Al 1765 s’obre el lliure comerç amb algunes possessions americanes que justifica unes embarcacions més grans i l’especialització en tràfec marítim.

Noms i tipus d’embarcacions.

Seguint el treball de Josep Mª Delgado de la Universitat de Barcelona podem dir que pel que fa a la navegació dins la Mediterrània s’utilitzaven les següents embarcacions:

Llaüts, vela llatina. el de pesca no tenen foque, te eslora igual a 4 vegades la màniga i el puntal 1/3 de la mateixa

llondros, aparellat de tres pals. els pals del mig i popa porten vela llatina, i el de proa dues veles de creu. Especialistes en viatge Barcelona, Màlaga, Cadis i tornar

canaris, embarcació de cabotatge entre 40 i 60 tones, amb vela llatina i foque.

xabec, entre 80 i 120 tones, tres veles principals i un foque. Vela llatina, tres pals, molt freqüent a les Balears

Les embarcacions de més de 100 tones que oferien seguretat per mar obert eren de tipologia molt variada:

Pincs, molt freqüent a 1860 desapareix més tard no es construïen a Catalunya. Semblant al xabec però amb capacitat superior i veles quadrades.

Bergantins, embarcació de dos pals, vela cangreja en el mayor.

Polacras, barca de cruz con dos palos triples, de 130 a 200 tones.

fragates, comencen a ser fabricades a 1890, entre 200 i 300 tones

Les polancras i bergantins rebien el nom genèric de Sageties

Algunes dades de persones, segons el treball de Roberta Fernandez i Carlos Martinez:

Cal assenyalar que manquen dades, però el quadre es prou significatiu, doncs es pot veure que hi ha poblacions que augmenten, altres que es mantenen. Dels dos últims censos dels anys 1796 i 1799 ens manquen dades per poblacions però tenim els totals de la costa.

En principi podem pensar un patró = una embarcació, malgrat la tripulació fos de 4 o 5 persones.

Patrons d'embarcacions de la província marítima de Mataró

any	1737	1754	1765	1773	1786	1796	1799	totals
Lloret	22	13	10	45	63			153
Mataró	21	29	80	110	102			342
Canet	19	18	12	49	57			155
Arenys	18	18	3	39	57			135
Blanes	17	12	27	56	76			188
Tossa	16	11	14	41	72			154
Calella	6	2	27	35	47			117
Malgrat	3	18	6	27	30			84
Pineda	1	4	7	12	12			36
Masnou		1	44	45	61			151
Vilassar		2	64	66	68			200
Llavaneres		2	3	5	9			19
San Pol		4	28	32	35			99
Caldes		5	11	16	22			54
Alella			10	10	9			29
Tiana			14	14	12			40
Premià			23	23	24			70
totals	123	139	383	625	756	810	832	